

än ock att i afseende å soldattorp och dermed jemförliga lägenheter, å hvilka för närvarande besigtning hvart tredje år skall förrättas, de angående syner å båtsmanstorp stadgade, här ofvan upptagna föreskrifter skola vara gällande.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 10 Maj 1869.

N:o 56.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 Maj 1869.
— — — — Andra Kammaren den 10 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående bestämmelser för erhållande af tjänstebefattningar inom de delar af Norrbottens län, hvarest Finska eller Lappska språket hufvudsakligen talas.

(Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 4) Utlåtande
N:o 7 och Första Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 2)
Utlåtande N:o 5.)

S. A. K.

Af den anledning att någon särskild föreskrift icke funnes meddelad derom, att för erhållande af tjänstebefattningar inom de delar af Norrbottens län, hvarest Finska språket i allmänhet talas, de sökande skola visa sig ega fullständig kännedom af nämnda språk, har inom Riksdagen förslag blifvit väckt om nödiga bestämmelser i berörda afseende.

Vid detta förslags behandling har Riksdagen ur Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i Norrbottens län sednast afgifna fem-årsberättelse inhemtat, att den i Haparanda stad och i sju landsförsamlingar inom länet befintliga Finska

befolkning år 1865 uppgick till 16,426 personer och att densamma under femårsperioden ökats med 530 personer; samt dessutom att den inom nämnda läns sex särskilda lappmarker befintliga Lappska befolkningen berörda år utgjorde 4,469 personer, som under femårsperioden ökats med 165; äfvensom att hvar och en af dessa folkstammar talar sitt eget språk, ehuru en och annan af den Finska befolkningen förstår och talar Svenska, likasom en del af den Lappska befolkningen förstår Finska språket och en annan del det Svenska, men att flertalet inom hvardera folkstammen förstår och talar endast sitt eget språk; hvarjemte samma femårsberättelse utvisar, att vederbörande embetsmyndigheter, som hafva att tillsätta eller förordna prester och länsmän inom berörda delar af landet, vid sådan tillsättning alltid iakttaga och tillse, att de personer, som till dylika tjänster förordnas, både förstå och kunna meddela sig på det eller de språk, som befolkningen talar i det distrikt, der tjänstemännen anställas, hvaremot vid tillsättningen af öfriga embets- och tjänstemän i denna ort, såsom domare, kronofogde, häradsskrifvare, läkare, jägeritjänstemän och landtmätare m. fl., något afseende å dessas kändedom i det språk, som af befolkningen i orten talas, synes icke hafva gjort sig gällande.

Det lär emellertid icke kunna bestridas, att befolkningens rätt, välfärd och trefnad i icke ringa mån betingas deraf, att de embets- och tjänstemän, som i första hand skola utöfva rättsskipningen, den administrativa och ekonomiska förvaltningen samt helsovården i orten, förstå och kunna meddela sig på det språk, som af allmogen begagnas, likasom det torde kunna antagas, att det icke skulle blifva utan inflytande på utvecklingen af befolkningens förstånd, insigter och ömdöme, om tillfälle bereddtes denna befolkning att på sitt eget språk, omedelbart, utbyta tankar med de upplysta och bildade män, som blifvit satta att i dessa orter vårda och handhafva så väl det allmännas, som menigheternas och de enskildes rätt och bästa. — Och ehuru det i förevarande ämne väckta förslag omfattar endast den Finska befolkningen, likväl och då hvad nyss blifvit anfördt synes ega tillämpning ej mindre på den Lappska än på den Finska befolkningen, helst den förra, beträffande naturgåfvor, säkerligen icke står den sednare efter, och Lapparnes inskränkta antal — isynnerhet som af de ofvan meddelade uppgifterna om de båda ifrågavarande folkstammarna det visat sig att detta antal fortfarande ökats till och med i något högre grad än Finnarnes — ej heller lär innebära giltigt skäl att lemna sådana åtgärder åsido, som kunna bidraga till befrämjande af deras bästa, har Riksdagen funnit afseende jemväl böra fästas vid den Lappska befolkningens behof i ofvanberörda hänseenden.

Men huru öfverensstämmande med befolkningens billiga fordringar, och huru viktigt det än kan vara, att tjänstemän inom en ort känna och kunna meddela sig på det språk, som af befolkningen derstädes i allmänhet talas; måste det likväl tillika erkännas att ett samhälls sedliga utveckling, betryggade rättförhållanden och materiella förkofran bäst tillgodoses, då vården af samhällets angelägenheter i ena eller andra hänseendet anförtros åt den bland sökande till ett embete eller

en tjenst, som finnes vara i besittning af den mest framstående skicklighet, den största förmåga och de för kallet bäst utbildade egenskaper i öfrigt, så att företräde på grund af kännedom i Finska eller Lappska språket lärer böra ifrågakomma endast i det fall, att förtjensterna i öfrigt sökandena emellan äro lika.

På grund af hvad sålunda är vordet anfördt, får Riksdagen i underdånighet hemställa, att sådana föreskrifter måtte meddelas, att vid tillsättning af tjenstebefattningar inom de delar af Norrbottens län, der Finska och Lappska språken talas, företräde lemnas sådan kompetent sökande, som, med jemngod skicklighet och lika förvärfvad tjenstemannaduglighet med de öfriga sökandena, styrker sig vara mächtig det eller de af ofvanberörda språk, som af befolkningen talas i den ort, der tjenstebefattningen är ledig.

Riksdagen framhårdar etc.

Stockholm den 10 Maj 1869.

N:o 57.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 11 Maj 1869.
— — — — Andra Kammaren den 11 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, angående landtförsvarets organisation, samt de inom Riksdagen i samma ämne väckta motioner.

(Särskilda Utskottets Utlåtande N:o 1 och Memorial N:o 2.)

S. A. K.

Sedan den år 1867 församlade Riksdagen, i underdånig skrifvelse den 13 Maj nämnda år, för Eders Kongl. Maj:t framlagt vissa, af Riksdagen antagna grunder